«کتاب‌بازی» با محور مقاومت کلید خورد

پویش «کتاب‌بازی» در تازه‌ترین دوره خود با عنوان «کتاب‌هایی برای این روزها» آغاز شد. این پویش که با همکاری موسسه سوره امید و مرکز رسانه‌ای شیرازه برگزار می‌شود، تلاش دارد با تمرکز بر موضوع مقاومت، پایداری و ایران و با معرفی هشت عنوان کتاب منتخب، نوجوانان را به مطالعه آثاری الهام‌بخش در حوزه ایستادگی، هویت ملی و روایت‌های معاصر از مقاومت دعوت کند. این پویش با محوریت کتاب‌های «باغ‌کیانوش»، «خیابان الزهرا»، «معبد زیرزمینی»، «کتانی‌های کوکام»، «راز قنات»، «دختر اردوی آتش»، «کشتی رافائل» و «اسپاگتی با سس قرمز» برگزار می‌شود. از ویژگی‌های قابل توجه این پویش، در نظر گرفتن ۱۰۰ میلیون تومان جایزه نقدی برای شرکت‌کنندگان است که در قالب برنامه‌های متنوعی به مخاطبان فعال اهدا خواهد شد.

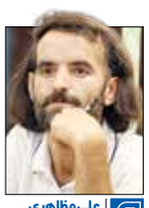
این جوایز با هدف افزایش انگیزه برای مطالعه و مشارکت گسترده‌تر در فضای فرهنگی طراحی شده است. پویش «کتاب‌هایی برای این روزها» فرصتی است برای بازگشت به کتاب، تأمل در روایت‌های عمیق انسانی و تقویت نگاه مسئولانه نسبت به جامعه و آینده. علاقه‌مندان برای تهیه کتاب‌ها و شرکت در مسابقه می‌توانند عدد ۱ را به سامانه ۳۰۰۰۱۹۳۲ پیامک کنند.

جام جم
فرهنگ
CULTURE
۵
یکشنبه ۶ اردیبهشت ۱۴۰۵ شماره ۷۳۰۵

مردم مبعوث، سرمشق خواص

دکتر محمدهادی همایون: شهادت‌ها و حوادث اخیر نشانه‌هایی از شکل‌گیری معجزه‌ای بزرگ در مسیر ظهور است

علی مظاهری
جام‌جم‌آنلاین

دکتر محمدهادی همایون، استاد دانشگاه و پژوهشگر قرآنی با نگاهی نو به مفاهیم قرآنی و وقایع تاریخی، دیدگاه‌هایی را مطرح می‌کنند که نشان می‌دهد چگونه مردمی عمل کردن می‌تواند راه نجات و لازمه تحقق امامت و ظهور باشد. این مصاحبه تلاشی است برای فهم بهتر پیوند میان آرمانگرایی انقلابی و واقع‌گرایی اجتماعی در جامعه‌ای که در آستانه تحولات بزرگ قرار دارد. در این گفت‌وگو به بررسی چالش‌ها و چشم‌اندازهای پیش‌روی «مردم مبعوث» می‌پردازیم.

شگفت‌انگیز است این خواهش و نیایش قرآنی. زن و بچه‌هایی که ویژه و برگزیده‌اند و چشم‌روشنی همسران‌شانند اما با معیارهای فراگیر و جهانی در پهنه امت اسلام و جهان باعث سرفرازی، سرآمدی مردانی هستند پاک و باورمند که پروای خدا دارند. آنها در خیابان‌های ایران بزرگ می‌درخشند و مایه روشنی چشم و دل ما چه سرافرازانه در برابر جهانیان هستند. انگار بن‌مایه مبعوث شدن و رهبری امت تا کار را تمام کردن همین حضور حماسی بانوان و فرزندان است؟

از دیرباز وقتی آیه شریفه «ربنا هب لنا من ازواجنا و ذریاتنا قرة اعین و اجعلنا للمتقین اماماً» را می‌خواندم و می‌دیدم به وضوح قرار است در آینده امام شویم یا لااقل چنین درخواستی را به‌عنوان یک امر پسندیده و توصیه شده از خداوند داریم و نیز هنگامی که آیه بشارت‌دهنده «و نرید ان نمن علی الذین استضعفوا فی الارض و نجعلهم ائمه و نجعلهم الوارثین» را می‌خواندم و می‌دیدم اگر این اراده خداوند همان خواهش و دعای ما باشد، قرار است این امامت نه لزوما برای ما به‌عنوان یک فرد که برای ما به‌عنوان یک قوم تحقق پیدا کند دچار شگفتی فراوان می‌شدم. اگر قرار است همه ما به جایگاه عظیم و بلند امامت برسیم، آن هم در آستانه ظهور و منت خداوند بر مستضعفان، پس چه کسی قرار است مأموم بماند تا این نظام امت و امام بتواند به مسیر خود ادامه دهد؟

> **در این آخرالزمان اگر نمی‌توانیم آسمان اصیل را به زمین پیوند دهیم، لااقل نوع پیوند آسمان و زمین مردم را بنگریم و مردمی عمل کنیم. دوره، دوره نجات امت مبعوث است. با آنان باشیم**

پس از شهادت شهید رئیسی بود که احساس کردم اندک اندک داریم به فهم این پدیده و مفهوم درواقع اجتماعی و تاریخی‌مان نزدیک می‌شویم. در آن زمان یادداشتی نوشتم و از امتی نام بردم که با چشیدن لذت داشتن دولت اسلامی، در حال تبدیل شدن به امام است.

با این اثرگذاری جهانی (تایید بین‌المللی و تحسین جهانیان) می‌توانیم بگوییم شاهد اعجاز هستیم واقعا؟

امروز و پس از ابتلائات فراوان و آزمون‌های سنگین دقیقا می‌توان گفت به عیان در حال مشاهده شکل‌گیری چنین پدیده بزرگی پیش روی‌مان هستیم، یک معجزه بزرگ به تعبیر امام جامعه. شهادت‌های بزرگ در این مسیر به‌ویژه شهادت و داغ زنان بی‌گناه و کودکان معصوم، همچنان که در آیه شریفه صدر این گفت‌وگو هم آمد، بی‌شک در رساندن ما به این موقعیت نقش بزرگی داشته است، «قُرَّهَ اَعُینی» از میان ازواج و ذریه و نشستن به داغ آنان. این همان آزمایش بزرگ ابراهیم (ع) بود پیش از رسیدن به مقام امامت و همان آزمایش سیدالشهدا(ع) بود، پیش از خلق حماسه بی‌نظیر و تمدن‌ساز عاشورا. خداوند آن هنگام که اراده کرد فرعون را نابود کند و وراثت زمین را به قوم موسی بدهد و آنان را به‌عنوان جدی‌ترین نامزدهای دریافت این نشان پرافتخار قرار دهد، فرعون را به همین گناه بزرگ کودک‌کشی مبتلا کرد و قوم را هم در برابر چنین آزمایش سختی قرار داد.

پس باورمان قرص باشد که زمینه‌سازی ظهور را در خیابان‌های‌مان به‌راستی شاهدیم؟

اینک به‌نظر می‌رسد در پایان تاریخ و در آستانه ظهور، خداوند بالاخره این قوم را از لابه‌لای حوادث و کوران ابتلائات بیرون آورده و نشان امامت و بعث را که تاکنون ویژه افراد و به‌ویژه پیامبران بود، برای نخستین بار بر سینه آنان نصب نموده است. بالاترین نشانه رسیدن این قوم آخرالزمانی به این بلوغ، نگه‌داشتن کشور و انقلاب اسلامی در یک بازه هشت روزه بر سر دست، در شرایط خطیر آغاز جنگ و شهادت امام شهیدمان بود. مردم همان‌گونه که حضرت‌شان فرموده بودند مبعوث شدند و با پر کردن جای امام، درواقع امامت کردند و کار را تمام نمودند.

جامعه‌شناسانی با پیش کشیدن مدل‌های مشهور غربی برای تحلیل این کنشگری اجتماعی به خاطر مؤلفه‌های ایمان و باور و... تاکید داشتند مدل‌ها ناتوان و بی‌پاسخ است.

باید باور کنیم که با پدیده‌ای کاملا جدید و متفاوت از مردم سالاری گذشته و حتی متفاوت از آنچه جریان طبیعی انقلاب اسلامی و مردمی بودن آن می‌دانستیم مواجهیم. این پدیده قرار است ما را تا نابودی اسرائیل و پس از آن تا ظهور و قیام امام عصر ارواحنا فداه راهنمایی و راهبری کند. این را از آیه شریفه مربوط به بعث این قوم در قرآن کریم در سوره اسراء و در ضمن آیات مربوط به عاقبت بنی اسرائیل می‌فهمیم. «فاذا جاء وعد اولاهما بعثنا علیکم عباداً لنا اولی بأس شدید فجاسوا خلال الدیار و کان وعداً مفعولاً». در روایات اهل بیت(ع) این وعده مفعول و قطعی پس از ورود ایرانیان آخرالزمان به سرزمین قدس و متصل به آن، قیام حضرت دانسته شده است.

همه‌مان نگران جریانی هستیم که به نگرانی اصیل جامعه انگار توجهی ندارد.

نکته‌ای که در اینجا شایسته توجه ویژه می‌نماید این است که این مرحله با توجه به تفاوت‌های بنیادینش با دوره‌های پیشین، نیازمند توجه‌های متفاوت‌تر و اصلاح شده‌ای نیز هست، از جمله در نسبت میان مردم با خواص جامعه. به‌نظر می‌رسد در قاطبه فتنه‌های پس از انقلاب اسلامی همیشه این مردم بوده‌اند که درست و به‌موقع عمل کرده و نه تنها از فتنه پیروز بیرون آمده که با توجه به کارکرد آن به جایگاه بالاتری نیز دست یافته‌اند اما متأسفانه عمده خواص جامعه، به جز اندکی قهرمان برجسته و شماری گمنام، در فتنه گرفتار شده و نتوانسته‌اند از آن بهره لازم را در رشد خود ببرند. مردم به‌عنوان مردم از آنجا که خود را در زندگی معمولی هیچ‌گاه با ساختارهای خردکننده اداری و علمی تمدن غرب مواجه و محدود ندیده‌اند، در جریان حوادث اجازه داده‌اند تا سیر طبیعی انقلاب اسلامی آنان را با خود برده و در طول مسیر از آن کسب فیض و خلوص کنند. اینان نشان افتخار ملت مبعوث را هم از همین رهگذر کسب کرده‌اند.

برخی خواص اما با پز آگاهی و دانایی، انگار سپهر زیست‌شان ایران نیست و بیرون از واقع‌گرایی مردمی اند و...؟

خواص جامعه اعم از اهل مدیریت و اهل دانش، حتی آنگاه که وظیفه خود را به‌عنوان مردم کاملا درست و انقلابی انجام داده‌اند اما در لباس خواص در این قالب‌های تنگ تحمیلی تمدنی گرفتار آمده و نتوانسته‌اند از آن به سلامت بیرون بیایند. قواعدی که برای عاقل و عالم بودن در دانشگاه‌ها می‌خوانیم، رویه‌ها و ساختارمندی‌هایی که در امر اجرا بدان پایبند می‌مانیم، یا آنچه از دیپلماسی و قواعد تعامل با جامعه جهانی رعایت می‌کنیم و بسیاری مثال‌های دیگر، همه علی‌رغم زمینی و واقع‌گرا بودن، اتفاقا در حال وقوع در زمینی است که آسمانش آسمان مانیست. آسمان ما آسمانی است که برخی خواص ما به دلیل سرگرم شدن به واقع‌گرایی خطا و مفرط تمدنی غرب فرصت نیافته‌اند تا آن را از آن ارزش آسمانی به زمین آورده و عملیاتی کنند. از این روست که برخی خواص در نسبت با مردم و جمعی از همین مدیران و دانشمندان اما همراه با آنان، همیشه احساسی اشرافی از تخصص و واقع‌گرایی را در برابر ناپختگی و هیجان زدگی گروه مقابل تجربه کرده و اجازه نداده‌اند تا آرمانگرایی لذت‌بخش مردم یا به قول برخی‌ها عوام، صورت و ذهن آنان را نیز نوازش دهد. سخن و رفتار آن جمع اندک خواص مردمی نیز همواره برای آنان برخاسته از نوعی کم‌اطلاعی تحلیل شده و بدین شکل راه را بر ورود معارف ناب انقلاب اسلامی به عرصه‌های دانش و تجربه بسته‌اند.

باید باور کنیم در این دوره متفاوت، اندیشه و رفتار خواص نیز باید تحولی اساسی را تجربه کند؟

بله، ضمن این‌که قشر خواص بایستی اصطلاحا از آرمان‌های مردم سرمشق گرفته و اگر قرار است به تخصص خود عمل کند، تلاش کند آن را از آرمان به واقعیت تبدیل کرده و از این رهگذر، زبان و رفتار تخصصی خود را نیز بر مدار آرمان‌های مردم قرار دهد. علوم انسانی اسلامی از چنین فرآیندی قابلیت دستیابی پیدا می‌کند. اقتصاد مقاومتی تنها از این راه امکان وقوع می‌یابد. رسانه ویژه انقلاب اسلامی را تنها از این راه می‌توانیم بسازیم و سرانجام دیپلماسی انقلابی سر در این حقیقت مغفول دارد.

حرف ما مردم این است که باید ریشه فتنه را زد. یعنی اسرائیل باید برچیده شود، والسلام.

در ما نحن فیه، اگر مردم احساس و بلکه بیان می‌کنند که پایان جنگ همانا نابودی رژیم صهیونی و اخراج آمریکا از منطقه است، این ادراک حتما ادراکی درست و دست‌یافتنی است، حتی اگر برای خواص قابل هضم یا دستیابی فوری نباشد. یادمان باشد در جریان دفاع مقدس اول، به تعلیم امام‌مان پایان جنگ را رفع فتنه از کل عالم می‌دانستیم و حتی پیروزی را که نتیجه شیرین هر جنگی می‌تواند باشد، ذیل آن قرار می‌دادیم.

باید در اجرای جزئیات یک برنامه کلان و زمینی کردن آن همواره توجه داشته باشیم که یک دست‌مان برای رساندن دست دیگر به زمین نباید از آسمان جدا شود. ماعادت کرده‌ایم در بهترین حالت آسمانی بیندیشیم و هنگام عمل، آن را کنار گذاشته و به اسم واقع‌گرایی و عقلانیت، خود را ذیل آسمان آنان مشغول و سرگرم سازیم. در این آخرالزمان اگر نمی‌توانیم آسمان اصیل را به زمین پیوند دهیم، لااقل نوع پیوند آسمان و زمین مردم را بنگریم و مردمی عمل کنیم. دوره، دوره نجات امت مبعوث است. با آنان باشیم.

یادداشت

حجت‌الاسلام دکتر محمدباقر پورامینی | نویسنده و پژوهشگر

این نظام مردمی

نقش شگفت‌انگیز و بی‌بدیل مردم را در نظام اسلامی و اثرگذاری‌شان در حکمرانی اسلامی و نظام به‌روشنی در این روزگار می‌بینیم و با افتخار به آن شهادت می‌دهیم. برای پیمودن مسیر تمدن‌سازی اسلامی، تمسک به سیره و آموزه‌های امیرالمؤمنین(ع) ضرورتی انکارناپذیر است. در مکتب علوی، یکی از پایه‌های اساسی حکومت دینی، حضور و نقش‌آفرینی مردم است. این اصل که هم در شکل‌گیری و هم در تداوم نظام اسلامی تاثیری تعیین‌کننده دارد، در اندیشه و بیانات آیت‌الله العظمی خامنه‌ای (مدظله‌العالی) تبیینی عمیق و جامع یافته است.

جایگاه مردم در اندیشه علوی از نگاه رهبر انقلاب

آیت‌الله خامنه‌ای با استناد به فرمایش تاریخی امیرالمؤمنین(ع) که می‌فرمایند: «لَو لا حُضورُ الحاضِرِ وَ قیامُ الحُجَّه بِوُجودِ النّاصِر... لَاَلقَیتُ حَبلَها عَلی غارِبِها»، به روشنی بر دو حقیقت اساسی تأکید می‌ورزند: نقش مردم: از دیدگاه ایشان، این حضور و همراهی مردم است که بر حاکم متعهد، مسئولیت پذیرش حکومت را واجب می‌کند. ایشان تأکید می‌کنند که حتی شخصیتی والا مانند امیرالمؤمنین (ع)، در صورت نبود همراهی مردم، خود را در پذیرش مسئولیت محق و موظف نمی‌داند.

حق مردم

این حضور، صرفا یک امکان نیست، بلکه حقی برای مردم در تعیین سرنوشت خویش محسوب می‌شود. رهبر انقلاب این بینش را با استناد به کلام دیگر امیرالمؤمنین (ع) عمق می‌بخشند: «لَیسَ امرُؤٌ وَإن عَظُمَت فِی الحَقِّ مَنزِلَتُهُ... بِفَوقِ اَن یعانَ عَلی ما حَمَّلَهُ اللهُ مِن حَقِّه». به باور ایشان، هیچ‌کس - حتی با بالاترین درجات ایمان و علم - از یاری و همراهی مردم بی‌نیاز نیست و این نیاز، شامل همه اقشار جامعه می‌شود. ایشان این حقیقت را در پرتو آیه شریفه «هو الّذی ایدک بنصره و بالمؤمنین» تفسیر کرده، تأکید می‌کنند که مؤمنان همان کسانی هستند که نظام اسلامی را پا برجا نگه داشته و زمینه تحقق آرمان‌های بزرگ آن را هموار می‌سازند.

از دیدگاه آیت‌الله العظمی خامنه‌ای، مردم‌گرایی در نظام اسلامی نه یک شعار سیاسی، که ریشه در بن‌مایه‌های مستحکم دینی دارد. ایشان بر این باورند که مردم‌سالاری دینی، فلسفه و مبنایی عمیق دارد که از متن اسلام برخاسته است. به‌تعبیر ایشان: «مردم‌گرایی در نظام اسلامی، ریشه اسلامی دارد. وقتی ما می‌گوییم نظام اسلامی، امکان ندارد که مردم نادیده گرفته شوند. پایه و اساس حق مردم در این انتخاب، خود اسلام است.»

این نگاه ریشه‌دار، در عصر حاضر توسط حضرت امام خمینی (ره) در قالب نظام جمهوری اسلامی تجلی یافت. از نگاه آیت‌الله خامنه‌ای، امام خمینی (ره) به‌عنوان پیرو راستین امیرالمؤمنین (ع)، «به‌معنای حقیقی کلمه به اصالت عنصر «مردم» در نظام اسلامی معتقد بود» و به آنان آموخت که حضورشان در صحنه، «معجزه‌آفرین» است. آیت‌الله خامنه‌ای در تبیین مکتب سیاسی امام خمینی (ره)، مردم را در چهار عرصه اصلی مورد توجه ایشان برمی‌شمرند:

۱. عرصه تعیین‌کنندگی رای مردم.
۲. عرصه تکلیف مسئولان در قبال مردم.
۳. عرصه بهره‌برداری از اندیشه و عمل مردم.
۴. عرصه آگاه‌سازی دائمی مردم.

در نهایت، از دیدگاه آیت‌الله العظمی خامنه‌ای، رسیدن به هدف‌های اسلامی - از شکل‌گیری نظام اسلامی تا نیل به تمدن نوین اسلامی - جز با حضور، توجه و اقدام مردم امکان‌پذیر نیست. به باور ایشان، این برای ما به یک اصل تبدیل شده است. مساله «مردم» یک اصل بنیادین اسلامی است که بدون آن، نه تنها به اهداف متعالی نمی‌توان رسید، بلکه حیات و پویایی نظام اسلامی نیز با خطر مواجه خواهد شد.

اکران

اکران فیلم «باغ کیانوش» در تایلند

نمایش آثار سینمایی جمهوری اسلامی ایران در بانکوک پایتخت تایلند، در چارچوب همکاری‌های فرهنگی دوجانبه، با اکران فیلم ایرانی «باغ کیانوش» در سازمان ملی آرشیو فیلم تایلند تداوم یافت. فیلم باغ کیانوش، یک اثر ایرانی در ژانر ماجراجویی، معمایی و خانوادگی است که بیشتر برای نوجوان‌ها ساخته شده و داستانی پرهیجان و در عین‌حال آموزنده را روایت می‌کند. این برنامه که به‌صورت منظم و ماهانه برگزار می‌شود، تاکنون به نمایش بیش از ۲۰ اثر از سینمای ایران انجامیده و به یکی از بسترهای فعال معرفی فرهنگ و هنر ایرانی در این کشور تبدیل شده است. در ادامه این روند، استقبال مخاطبان تایلندی از آثار ایرانی، به‌ویژه در حوزه سینمای اجتماعی و خانوادگی، نشان‌دهنده ظرفیت بالای این آثار در برقراری ارتباط با فرهنگ‌های مختلف است. تنوع موضوعی فیلم‌ها، از مسائل انسانی و اخلاقی تا روایت‌های بومی و فرهنگی، موجب شده که سینمای ایران بتواند تصویری واقعی، چندلایه از جامعه ایرانی به مخاطبان خارجی ارائه دهد.

رویداد

بررسی شخصیت ادبی «رهبر شهید» در هند

به همت گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه دهلی و با همکاری انجمن شاعران پارسی‌گوی معاصر هند، رایزنی فرهنگی ایران و مرکز تحقیقات فارسی دهلی نو، نودوسومین نشست انجمن ادبی بیدل دهلوی با موضوع «بررسی شخصیت ادبی رهبر شهید» در تالار سعدی دانشگاه دهلی برگزار شد. به گزارش جام‌جم و به نقل از روابط عمومی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، هدف اصلی این برنامه، معرفی جایگاه ادبی و فرهنگی رهبر شهید، بررسی نقش و تأثیرگذاری ایشان در حوزه‌های شعر، ادبیات، کتابخوانی، نویسندگی و ترجمه و هنر و آشنایی نسل جوان با ابعاد کمترشناخته‌شده شخصیت ایشان در هند بود. این نشست با حضور جمعی چشمگیر از استادان برجسته، پژوهشگران، اندیشمندان و شخصیت‌های فرهنگی از هند و ایران همراه بود. حضور گسترده دانشجویان و پژوهشگران رشته زبان و ادبیات فارسی از دانشگاه‌ها و کالج‌های مختلف، از ویژگی‌های این نشست بود که نشان‌دهنده اهمیت و جایگاه ماندگار خدمات ادبی رهبر شهید در میان نسل جوان است.

قاب

انتشار قطعه موسیقی «تنگه هرمز» در بنیاد شهید

قطعه «تنگه هرمز» و دو اثر دیگر با صدای محمود صالحی و آهنگسازی امیر حقیقت منتشر شد. محمود صالحی، خواننده موسیقی ایرانی که موفق به کسب جایزه باربد شده بود، قطعه‌ای را با عنوان تنگه هرمز منتشر کرد. این قطعه از تولیدات بنیاد شهید و امور ایثارگران با آهنگی از امیر حقیقت، شعر مرتضی بخشایش و تنظیم سیدحسین موسوی در دسترس است. همچنین دو قطعه دیگر با عناوین «خطر کن» و «همسایه خورشید» نیز با صدای محمود صالحی و از تولیدات بنیاد شهید و امور ایثارگران در دوران جنگ رمضان تولید و منتشر شده است.

بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی

آگهی مناقصه عمومی شماره ۱۴۰۵/۰۱

سازمان اموال و املاک بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی در نظر دارد انجام امور زیر را از طریق مناقصه عمومی به شرکت‌های معتبر و صلاحیت‌دار واگذار نماید.

- تأمین نیروی نگهبان مورد نیاز (حدود ۴۸۰ نفر) در سراسر کشور
- تاریخ دریافت اسناد مناقصه: ۱۴۰۵/۰۲/۰۷ لغایت ۱۴۰۵/۰۲/۱۲
- محل برگزاری مناقصه: طبقه هفتم ساختمان شماره یک ستاد بنیاد، واقع در بزرگراه شهید سلیمانی (رسالت)، نرسیده به بزرگراه آفریقا، ساختمان مرکزی بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی
- تاریخ قبول پاکات مناقصه: ۱۴۰۵/۰۲/۱۳ لغایت ۱۴۰۵/۰۲/۱۴
- اختیار رد یا قبول هر یک یا کل پیشنهادها به تشخیص کمیسیون معاملات عمومی خواهد بود.
- عدم ترتیب اثر به پیشنهادهای مشروط و مبهم و پیشنهاداتی که با شرایط مندرج در این آگهی اختلاف داشته یا بعد از مدت مقرر واصل گردد.